

OBSAH.

Strana

Úvod.

Rozdíl mezi uměním a vědou vzhledem k vývoji a postupu jejich. — Odkud ustavičné stoupání a klesání v dějinách umění? — Rozvržení podmínek na vnější a vnitřní. — Účel a důležitost práce tu podstoupené 1

Podmínky vnější.

Poměry hmotné. Bez jistého stupně blahobytu není umění. — Atheny za dob Periklových. — Florencie, Řím, Benátky v století šestnáctém. Nizozemsko v 17. století. Čechy za doby Karla IV. 2

Svoboda. Význam svobody a neodvislosti politické. Řecko po válkách Perských. Itálie po bitvě u Tagliacozzo. Nizozemsko po příměří Antwerpenském. — Záhubnost okovů theologických. Polytheismus: Indie. Egypt. Řecko v dobách dřevných. Monotheismus: Starý zákon. Mohamedanismus. Křesťanství. Přednost a síla umění náboženského, kteráž však teprv svézákonností k svrchovanosti dospívá. — Vliv dvorní. Egypt. Řím. Francie za doby Ludvíků 4

Poetické rozpoložení myslí. Prosaičnost v Americe. Číňané. Osmnácté století v Evropě. — Pruderie a frivolnost. — Povznešenost myslí v Athenách po válkách Perských. — Souvislost gothiky s vroucností citu náboženského. — Květ španělského malířství rovněž z nadšenosti náboženské vychází. Zurbaran. Cano. Murillo. — Novější umění polské u souvislosti s dumným rozpoložením vlasteneckým 6

Důstatek látek vhodných. Obmezený okruh předmětů sochařství romanskému a gothickému na závalu byl. — Rozšíření jeho v době renesanční. — Vliv předmětů nepříhodných. Mše Bolsenská. — Přibývání předmětů v umění moderním 8

Důstatek vhodných míst. — Místo a obraz neb socha na vzájem se vyžadují. — Rozdíl mezi gothikou severní a jižní vzhledem k místu pro malby vybývajícimu. Důsledky toho pro vývoj malířství severního a italského 9

<i>Vzdělanost všeobecná. Význam její. — Doba Periklejská. — Pro svrchovaný vývoj umění jestiž nejhodnější vzdělanost ta, která jakousi rovnováhu mezi bezprostředností a reflektovaností vykazuje. Rovnováha „bezvědomého“ a „uvědomělého“ je nejhlubší charakteristickou známkou umění, když v Řecku a v Itálii na vrcholí svém stálo</i>	10
<i>Uvědomění národní. Národní hrdost hellenská. V době novější umění ve Francii, v Německu, v Anglii, v Polsku, v Čechách též k směrům národním se vrací. — Důležitost obratu toho</i>	11
<i>Zdravost života národního. Odlesk zdravoti této v dílech řeckých, italských a Nizozemských. — Zdravost co podmínka ruchu a podklad idealnosti</i>	—
<i>Živé účastenství a vytřebený vkus obecnstva. Důležitost a nutnost jejich. — Svrchovaná doba umění Athenského. — Umění v Římě a všeobecného v něm účastenství. — Umění v dobách takových všechny potřeby života proniká. Itálie</i>	12
<i>Povaha podnebí a země. Vliv jejich na umění. Plastičnost přírody hellenské. Smysl pro barvu v Benátkách, v Nizozemsku, v Anglii přírodou podmíněn</i>	13
<i>Důstatek talentů uměleckých. Podmínka ta na rozhraní mezi vnějšími a nitřními leží. — Péče o odchování jejich — Akademie. Stipendia na cesty. Ceny. Jednoty umělecké. Všeobecné zavedení kreslení do škol. Následky jeho v Anglii a Americe</i>	14
Podmínky nitřní.	
<i>Při umělcích samých:</i>	
<i>Příkladná vzdělanost všeobecná. Důležitost její. — Znalost přírody vůbec, dějin, poesie, filosofie. — Souvislost zvláště mezi básnictvím a uměním výtvarným. Homer. Dante. — Phidias, Lionardo, Rafael a obsáhlost ducha jejich</i>	15
<i>Znalost všech odvětví výtvarných. Souvislost mezi nimi. Phidias, Giotto, Lionardo, Michelangelo, Rafael byli zároveň architektky, sochaři a malíři. Důležitost dějin umění pro umělce</i>	16
<i>Studium přírody a skutečnosti. V ní záleží z jedné strany přednost soch antických před moderními. — Porovnání maleb pompejanských a byzantinských. — Výtečnost genristů hollandských zvláště u porovnání s genrem copovým. Bez ustavičného studia přírody i velcí mistři v manýru upadávají: Rubens. „Terribil via di Michel Angiol“</i>	17
<i>Plně ovládnutí techniky. Odvislost tvoření uměleckého od techniky umění. — Malířství řecké na počátku a na vrcholí svém. — Mezinárodní výstava umělecká z roku 1869 a porovnání mramorových prací italských se severními. — Pouť německých malířů do Belgie a Francie za příčinou dokonalejší tam techniky malířské. Akademie Antverpenská</i>	19
<i>Znalost prostředků, kterými se umělecky působí. Forma, barva, komposice. Sbírky a musea co doplňky akademie</i>	20
<i>Vzory výtečné. Úkolem umění není pouhé opisování přírody, jinak by odlítek dle ní neb vosková figura byly vrcholem jeho. Pouhé napodo-</i>	

bení nestačí. I nejkrásnější člověk není ve všech částech stejně krásný. Rozličné krásné části z různých těl nelze v jednotu uměleckou spojit. Jestli to apriorní faktor, který umělce při tvoření jak krásného tak charakteristického vede. Zeus Phidiův. Rubens. Shakespeare. Rafaelova Galathea. Praxitelova Aphrodite Thespická. — Proč umění teprv po stoletých pokusech k takovéto výši dostoupí. Třeba tedy, aby každý věk výsledek práce předchozí si osvojil. Polykletův Doryforos učitelem Lysippovým. Každé svrchované umění za působení cizích vzorů se vyvíjelo. Nepřetržitost vývoje v umění vlašském. Výrok Rafaelův o Dürerovi vzhledem k důležitosti vzorů výtečných 20

Závěrek.

Odpověď na otázku úvodem položenou. *Proces dějin uměleckých záležit v přibývání neb ubývání podmínek tu vyložených.* Základy pragmatického dějepisu umění 23

Praktická důležitost vyšetřování našeho pro umělecké poměry naše.

Poměry politické nám ovšem vadí, abychom v popředí se dostali, než máme dosti daleko do řady druhé. K tomu pak není položení naše naprosto nepříznivé 24

Zámožnost, uvědomění národní a ruch stále se zmáhají.

Národní život náš je zdrav, reflexe nepřevládá, rozpoložení myslí neutonulo v prose. Svobodův náčrtek k písni husitské. Umění musí mít vedle vlasteneckého též ráz světový —

Nedostatečnost prostředků vzdělávacích pro umělce naše, jichž přese všechno naporád přibývá. Akademie a požadavky, jež na ní činiti dlužno. Prozatímní doplnění působení jejího. Čehož od ní požadovati dlužno 25

Vzdělání obecnstva a rozšíření zájmu uměleckého. Přednášky s demonstracemi. Přihlížení i k zevnějšímu. Získání kruhů zámožných. Jak i mimo Prahu tak se dít může 27

Kusost galerií našich. — Historické výstavy fotografií. K nim katalogy poučné. Vystavení sbírek též na venkově. Následky toho 28

Obnovení tradice umělecké. Zemi, obcím, všem jednotlivcům zámožným ať povinnost vzhledem k umění se připamatuje; však třeba též porozumění, by sami chtěli a věděli, jak do věci 29

Působení časopisů, zvláště ilustrovaných. Nedostatek literatury. Kreslení ve škole. Tělocvična co škola pro umělce. Galerie odlišků a kopí. Umělecký Svatobor. Spolek pro fotografické vydávání uměleckých výtvorů v Čechách a na Moravě se nacházejících —

Úkol „Besedy umělecké“ co středu snah veškerých. Budiž celý národ s ní při činnosti této. — Význam její v povšechném boji za národní samobytnost naši 30